

Kaj pripovedujejo slovenski junaki.

Junaški 26. deželno-brambovski pešpolk.

Četovodja Kalist Ketiš od 26. deželno-brambovskega pešpolka (Maribor), doma pri Sv. Trojici v Slov. gor., nam piše:

Najprej pozdrav cenjenemu uredništvu in vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“. Vrnil sem se, službujoč pri mariborskem, po večini slovenskem domobranskem pešpolku št. 26 iz Galicije, ker sem bil ranjen od šrapnela v koleno desne noge. Veliko sem čital v različnih časnikih od raznih polkov o njihovi hrabrosti. Tudi o našem domačem pešpolku št. 26 bi imeli dokaj povedati, kako so se vrli slovenski junaki pod težavnimi razmerami borili hrabro in junaško.

Peljala sva se z nekim ranjenim korporalom skupno iz Ogrskega proti domu. On je bil že prvi dan, ko smo prišli v ogenj, težko ranjen od šrapnela v rebra tako, da je obležal in izgubil veliko krvi. Bilo je okoli 10. ure ponoči. Naši so se morali umakniti in Rusi so šli za njimi. Ostala sta na istem mestu še dva ranjenca našega polka, eden težko in drugi lahko ranjen. Pride pa do njih neki ruski častnik s svojim oddelkom. Vprašal je našega ranjenca, če ima obvezo. Ker je pa ta prej svojega tovariša obvezal, ni imel nobene obveze več pri sebi. Nato vzame ruski častnik obvezo od nekega ruskega pešca ter obveže lastnoročno našega korporala tako močno, da ni več krvavel in je tudi njegovega tovariša obvezo izboljšal. Ruski vojaki so slekli vse tri do bluze, tako, da so bosonogi v spodnjih hlačah ostali ležati. Zraven postavijo za stražo nekega ruskega rezervista in odidejo dalje. Čez nekaj časa odloži ruski vojak puško ter se nekoliko odstrani. To priliko brž porabi eden naših ranjenec in ustrelil Rusa z njegovim lastnim orožjem. No, kaj pa zdaj? Naprej! Tako so hodili počasi že precej dolgo, kar zaslusijo precej blizu jezdece. Gotovo, da niso naši, to je bilo takoj vsakega jasno. Bili so kozaki. Kaj pa zdaj? K sreči je bilo čisto v bližini močvirja in grmovje. Tja se spravijo in počakajo, da kozaki odidejo. Sedaj pa so tudi že opešale moči našim korenjakom. Eden je ostal kar v močvirju in oni, ki je bil lahko ranjen, hoče sam naprej. Vendar ker je videl, da je še življenje v našem korporalu, oprta ga na rame in ga prinese v gozd. Začelo pa je zbežati oba, kajti bila sta mokra do kože. Korporal je obležal pod nekim drevesom in drugi gre malo pogledat, če je varno, vendar ga ni bilo več nazaj, mogoče so ga Rusi zopet ujeli. Z zadnjimi močmi se začne zopet po vseh stiri pizati naš fant dalje. Po naključju je ležala v bližini koca (odeja) od nekega kozaškega konja. V to se zavije in zaspi. Toda ni mu bilo dovoljeno, dolgo počivati. Začele so švigati kroglice, Najbrž ga je slišala kaka straža, ko je zdihoval vsled bolečin. K sreči ga ni zadela nobena krogla. V groznem strahu in silnih bolečinah se je plazil do dneva po gozdu, na kar je kakor v sanjah zagledal pred seboj naše vojake. Padel je v nezavest. Zbudil se je še-le v bolnišnici čez par dni. Rekel mi je: Nič se nisem bolj bal ko pa ujetništva.

Bilo je dne 26. avgusta popoldne. Rusi so obstreljevali vas, kjer je bila moja četa. Silno težko je bilo nam, neopaženo priti naprej. Menda so pa le o-ovohali naše stališče, ker granate in šrapneli so sipali na nas, da je bilo groza. Stal sem za neko hišo in opazoval potek boja na naši strani. V tem zapazim pred hišo hruško in rumeni sad na njej. Oh, mislim si, to je pa škoda, da bi jo Rusi dobili v roke; tudi mi znamo hruške jesti. In izkazal sem se junaka pri hruškah, hitro sem jih imel polne žepa in fantje so mi bili hvaležni za nje. Solnce se je nagibalo k zatonu. Izgubili smo malo zveze med seboj, kajti Rusi so nas silno ovirali pri prodiranju, ostal sem sam in moja četa je bila razkrojena; vendar, kakor sem pozneje izvedel, so se naši fantje združili z drugim oddelkom. Slučajno je bil pri nas tudi naš stotnik. Kaj je tukaj storiti? Gospod stotnik mi da povelje, da zberem par mož, ki so bili v bližini razkropljeni ter ostanem na vsak način v gozdu. In res: povelje je povelje. Spravljam skupaj 12 mož, med njimi slovenskega fanta, izvrstnega strelca. Čakali smo in opazovali. Kar zapazim kakih 14–15 sto korakov pred nami sovražnika. Po posamezni Rusi so smukali v gozdič, ki je ležal kakih 1200 korakov pred nami. Kaj pa sedaj? Gotovo jih je bilo že precej v gozdiču. Na to zapazim, da se nekateri srušajo v gozd, v katerem smo bili mi. Gozdič se je zožil pred nami v obliki trikotja. Sedaj pa fantje na delo! Boljše strelce spravim skupaj in zapovem: „Ogenj!“ Moj tovariš-frajtar je pogodil že z drugim strelom sovražnika, ravno tako jaz. Rusi, kateri so še vedno nadaljevali s prodiranjem v smeri proti nam, so bili gotovo prese- nečeni. Niso nas pričakovali. Vendar se niso dali kar tako ustrašiti. Naše puške so tako dobro delovale, da se je le nekaterim posrečilo, priti v gozd. Moj prijatelj je gotovo postreljal kakih 25 ruskih glav, jaz pa kakih 7, ker jaz sem moral tudi paziti, da nam ni prišel sovražnik za hrbet. Samo nekaj patron je imel še vsaki mož. Kaj bo zdaj? Nazaj ne smemo. Rusov pa je vedno več! Poslal sem dva moža nazaj,

da poskrbita za strelivo. Sreča nam je bila mila. Našla sta strojno puško in strelivo. Zaukazal sem kar najhitreje streljati. Rusi so obrnili vso pozornost na nas in nas obsipali s strelji. V tem trenutku začne po kati naša strojna puška in grozna zmešnjava je nastala v ruskih vrstah. Rusi so padali kakor snopje za žanjicami. Kmalu nato sem zapovedal naskok z jurišem. Iz grl zadoni zmagoviti „Hura!“ in hajdi z golimi bajoneti proti sovražniku. Rusi so se zbalii našega juriša, opazi-i so najbrž, da imamo ostro brušene bajonete. Le en častnik je ustrelil proti nam in tudi zadel, vsi drugi Rusi so pobegnili ter pustili svoje krušnjake, puške itd. za seboj, da so lažje utekli. Mi smo izrabili samo enega moža. Namen ruske čete, ki smo jo premagali, je bil, priti za hrbet našemu bataljonu, ki je bil v tistem času dalje na levo. Naše malo krdelo ga je rešilo svoje pogube. Naši fantje so na rekli: „Bojijo se nas pa le „seksundevanc-arjev“! Naš polk je imel potem boj za bojem.

Za danes končam, obljubim pa, da prihodnjč poročam kaj več, n. pr. kako smo v Galiciji prašičke pekli itd.

Vse za vero, dom, cesarja!

Pismo Slovenca-praporščaka z južnega bojišča.

Draga moja sestra! Vprašaj, kako mi je. Hvala Bogu, v obče moram reči, da mi dosedaj ni hudega, upam tudi v prihodnje najboljše. Vse s tnosti: zimo, dež, napore prenašam nekako z lahkoto, da se sam sebi čudim. Kot adjutant (priložnik) v bataljonu imam sicer tudi več opravila. Vsemu se človek privadi, tako tudi bojnemu polju. Sedaj, ko ti pišem, čuje se od vseh strani žvižganje granat in šrapnelov, naših in srbskih, gromenje težkih in lahkih topov, vsak hip slišiš razpok teh krogel, ena se razleti bližje, druga nekje v daljavi. Vse imamo namen, uničiti življenje, a vzlic temu si miren, svest si si, da vsaka krogla ne zadene, posebno, ker streljajo Srbi jako visoko. Nekako zadovoljen si, da krogla ni pogodila nobenega okrog tebe... Tako je dan za dnevom. Ponoči se nekoliko pomiri, tu in tam se čuje več streljanja, ta ali ona patrolja se je preveč približala. Vse to čuše napol v spanju, a ne pride ti na misel, da bi zaradi tega vstal, to mi nikakor ne moti počitka. Le kadar me pokliče telefon, skočim h tro kv šku. Takšni smo vsi, hladnokrvni, mirni, vstrajni. Vojaštvo je dobre volje in izredno vstrajno vkljub vsem velikim naporom. Tako mine dan za dnevom in mi napredujemo, sovražnik se nam pa umika, ki je že skoro popolnoma uničen. Mnogokrat pribeže k nam srbski vojaki, ker nimajo obleke in ne hrane. Naši pa dobe dnevno hrano in vse to jih drži navzlic dežju, zimi in naporom v dobrem razpoloženju. To naj bo mala slička vsakdanjega mojega življenja. Kadar je pa večja bitka, ti pa krogla na gosto švigajo okrog glave in topovi mogočneje orijo svojo smrtno pesem. — A vse to bom popisal lepše, ko se vrnem, ako Bog da.

Eden Slovenec proti 15 Rusom.

Iz Krasnoga v Galiciji nam poroča vojak S. pešpolka, Martin Jazbec, sledeče: V tej vojski smo imeli priliko, občudovati hrabrost naših fantov. V bolnišnici v Novem Sandeu leži na levi roki ranjen slovenski mladenič Fr. Černešek iz Nove Štite nad G. Gradom, ki s je na čuden način rešil smrt ali ujetništva. Dne 18. oktobra mu pride na nekem hribu 10 do 15 ruskih kozakov nasproti. Hoteli so poškodovati naše telefonske žice in naprave. Kljub veliki pramoči posrečilo se je Černeškemu, usmrtiti enega Rusa, dva pa smrtno-nevarno raniti ter uničiti enega kozaškega konja. V trenutku, ko je zagnal kozaškemu konju bajonet v prsa, ga je doletela krogla in ranila na levi roki tako, da ima prestreljeno kost. Kljub odteku krvi se mu je posrečilo, rešiti se ujetništva in ako to ne, pa gotove smrti. Bil je že skoro popolnoma obkrojen od Rusov. Rusi niso dobri strelci; to nam spričuje d. jstvo, da ni zadela Černeškega več nego ena krogla, dasi je deževalo strelom na njega iz neposredne bližine. Predno si je mogel rano obvezati, je minulo precej časa. Dva dni je bil tudi brez hrane.

Tudi več drugih slovenskih mladeničev in mož od S. pešpolka je na podoben način uteklo ujetništvu. — Našemu hrabremu junaku želimo, da čim prej okreva.

Odlikovan slovenski fant.

Iz Ledenic na Koroškem se nam poroča: Iz naše občine je šlo več fantov na vojsko, in med njimi tudi Franc Resman, četovodja pri oddelku strojnih pušk III.-7. pri domačem 7. pešpolku. Doma je bil eden, izmed najboljših, neustrašenih, siovenskih fantov, ki ga nikjer ni manjkalo, kadar ga je klicala narodna dolžnost. Takega se je izkazal še tudi na bojišču in je prejel „za svoje junaško zadržanje pred sovražnikom, za svoje požrtvovalno, vedno najbolj uspešno delovanje“ cesarsko odlikovanje, in sicer srebrno hrabrostno kolajno I. razreda. Njegov stotnik, ki je poslal odlikovanje njegovemu očetu, je pisal ob tej priložnosti to-le: „Ponosen na to, da smem tega junaka šteti k svojememu oddelku, Vam pošljem Najvišje odlikovanje. V svojo največjo žalost moram priznati, da mi ni znano, kje da se nahaja

Vaš dne 10. septembra pri Bardatowu s strelom v prsa ranjeni sin. Čeravno je treba reči, da je hudo ranjen, zaupam vendar v Boga, Vsemogočnega, da je obvaroval tega pridnega, otroško mi udanega, od vseh nas ljubljenega in spoštovanega podčastnika še živega. Žalibog so bila vsa moja čudežanja povpraševanja brezuspešna, vendar pa mi pravi glas srca, da mora biti živ. Vaše blagorodje, ne izgubite poguma, zaupajte na božjo pomoč, povejte vsem sorodnikom in znancem v lepi koroški deželi, da se bo polk z upravičenim ponosom vedno spominjal tega junaškega poveljnika in da bo njegovo ime ostalo nepozabno, dokler živijo „Khevenhüllernci.“

Kako sem se rešil ruskega ujetništva.

Rusi radi pijejo „vodko“.

Slovenski dragonec Franc Vibler je prišel v-boju za Przemysl v rusko ujetništvo. Bil je s tremi drugimi tovariši v ruskem taborišču. Rusov je bilo en bataljon. Okrog večera naznani ruski častnik, da bodo ujetniki drugi dan poslani v Rava-Rusko in od tam na Rusko. Ko je nastopila tema, so se naši fantje pogovarjali na tihem, kako bi bilo mogoče, jim uteči. Dragonec Vibler pravi: „Ruskemu podčastniku bomo povedali, da je kake četrt ure od tukaj shranjena čutara najboljšega žganja (Rusi pravijo žganju „vodka“), katero smo skrili v nek grm.“ Mi smo ležali bolj ob strani taborišča. Ko pride ruski podčastnik, ki je nadziral stražo na tem koncu taborišča, v našo bližino, mu začnemo bolj po tiho klicati: „Vodka, vodka“. Rus je postal pozoren in me vpraša v slabi nemščini: „Ali imaš kaj vodke?“ Povem mu, da jo imam, a ne tu, ampak kake četrt ure od tukaj. Rus gre nato k straži in se kmalu zopet vrne. Po taborišču je vse smrčalo; Rusi so bili od napornih bojov močno utrujeni. Podčastnik se skloni k meni in pravi: „Ali si govoril resnico?“ Jaz mu pravim: „Lagati mi Avstriji sploh ne znamo.“ — „Dobro“, odgovori Rus. „ti greš sedaj z menoj in mi pokažeš prostor, kjer imate skrito vodko“. Pravim mu: „Vzeti moraš nas vse tri seboj, ker v temi je mogoče, da jaz sam ne bi mogel najti prostora, kjer je skrito žganje.“ — „Pa naj gresta še ona dva“, odgovori Rus, „a zvezal jima bom roke na hrbtu, da ne moreta uteči, ti pa moraš korakati tik poleg mene“. — Plazili smo se tiho kot mišji iz taborišča. Podčastnik je vzel tri tovariše od straže seboj. Jaz sem med potjo zadel ob bajonet. Neopaženo sem ga vtaknil pod suknjo. Ko smo prišli do onega prostora, kjer je bila skrita „vodka“, sem šepnil tovarišema: „Bodita pripravljena! Korajža velja!“ Rusi so mislili, da kočnem po naše, ker nisem hitro naletel na grm, kjer je skrito žganje. Po kratkem iskanju sem res našel grm z žganjem. Rusi so si veseli meli roke. Iz previdnosti je dal Rus čutaro najprvo meni, potem pa so ga sekali Rusi kar po kozaško. Nalili so se avstrijske slivovke in pili kakor žolne. Jaz sem se pa na skrivnem veselil. Ni trajalo dolgo in že so bili Rusi pijani kot muhe. Sedaj ne premišljam več dolgo in zasadi podčastniku bodalo v prsa. Predno so se drugi trije zavedli, kaj se je zgodilo, so že ležali po vrsti v svoji krvi. Hitro sem osvobodil svoja tovariša vezi na rokavi ter jima velel, naj vzameta mrtvim Rusom njih orožje. Sedaj pa hajd naprej! Bežali smo v smeri, od koder nam je svet ognja zaznamoval naše taborišče. Proti jutru smo po napornem begu srečno došli k avstrijskim četam. Žganje, katero nas je rešilo ujetništva, pa smo pustili pri mrtvih Rusih. Drugi dan sem bil ranjen v nogo in tako nimam več prilike, da bi napajal Russe z našo slivovko.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 28. oktobra.

Dogodki med Varšavo in Ivangorodom hitreje dozorevajo, kakor se je včeraj mislilo. Na tej bojni črti se nahaja po cenitvi vojaških izvedencev okoli eden in tričetrt milijona Rusov. Tudi tukaj ob srednji Visli (t. j. med Varšavo in Ivangorodom) se pričakuje v kratkem odločitev. Razločevati moramo na podlagi najnovejših poročil dve vojni skupini: 1. nemška armada zahodno in jugozahodno od Varšave in 2. skupna nemško-avstrijska armada, ki se razprostira v črti severno od Ivangoroda ob Visli. Nemcem se je pri Varšavi posrečilo, da so pognali vse ruske čete nazaj, ki so v velikem številu prekoračile Vislo. Tudi drugi ruski poskus, priti čez Vislo, se je ponesrečil, ravno tako tudi obkoljevalni poskus severozahodno od Varšave sem.

Pred Ivangorodom se bijejo že dalje časa hudi boji. Najprej sta dve ruski diviziji izpadli iz te trdnjave, a naše čete so jih iznenadile in porazile. Toda zopet in zopet so Rusi poskušali, da bi predrli naše vrste. Neuradna poročila pravijo, da se obleganje Ivangoroda srečno nadaljuje in da so že tri utrdbe v naših rokah. Pred Ivangorodom stojijo naše in nemški oblegovalni topovi, kakor pred Antverpnom. Močre ruske čete so severno-zahodno od Ivangoroda in južno prekoračile Vislo. Te ruske izpade so avstrijsko-nemške čete ustavile, a po današnjih poročilih so dobili Rusi pomoč, brzkone iz pokrajine Suwalki, ter so zopet prekoračili Vislo. Boj med nami in Rusi se nadaljuje in se za nas dosedaj ugodno razvija.

čilih so dobili Rusi pomoč, bržkone iz pokrajine Suwalki, ter so zopet prekoračili Vislo. Boj med nami in Rusi se nadaljuje in se za nas dosedaj ugodno razvija.

Južno-zahodno od Ivangoroda stojijo močna avstrijsko-nemška krdela. Od tam prihajajo zelo ugodna poročila. Najprej smo ujeli 8000 Rusov, a dne 26. oktobra zopet 10.000 Rusov. To so prijetna poročila. Toda odločitev še ni padla.

Čete, ki so prodirale preko Karpat in se nahajajo v posameznih skupinah ob črti Sambor-Cernovice, stojijo sedaj pred najtežavnejšo nalogo, da prekoračijo Dnjester z obsežnimi močvirji in se približajo Rusom za hrbet.

Pred Ivangorodom.

Krakov, dne 27. oktobra.

Od vojaške oblasti pregledani listi „Goniec Ciesochowski“ poročajo dne 24. oktobra, da so nemške in avstrijske čete pred Ivangorodom zasedle tri zunanje trdnjavske utrdbe. Obstreljevanje Ivangoroda, ki je trajalo že 14 dni, tako dolgo ni imelo pravega uspeha, dokler se k obstreljevanju ni pritegnilo znanih težkih oblegovalnih topov. Ti topovi so pripomogli, da so že padle zunanje tri utrdbe. Okolica trdnjave Ivangorod je vsa razdejana. Mesteca Kozenice, Gniewozow in Janowice (v okolici Ivangoroda) so podobna razvalinam.

Drugo poročilo, došlo iz Berlina, pravi: Položaj naših čet pred Ivangorodom je zelo ugoden. Pričakuje se, da bo padla trdnjava že koncem tega tedna. Na severni trdnjavski strani so prekoračili 2-3 ruski armadni zbori reko Vislo. Ti korbi bi radi rešili trdnjavo našega obleganja.

Boji pri Jaroslavu.

Okoli Jaroslava se vršijo zelo hudi boji. Iz poročil ni spoznati, ali je Jaroslav v naših ali ruskih rokah, kajti vojni poročevalci „Tagesposten“ pravi: „Ruske čete, ki so prodirale preko Jaroslava, so mestoma prišle v zelo težaven položaj. Ujeli smo več tisoč mož.“

„Grazer Volksblatt“ pa poroča z dne 27. oktobra: Položaj na severnem bojišču je danes zelo ugoden. Sovražnik je pri Jaroslavu prodiral, a bil odbit.“

Eden avstrijski kor ujel 10.000 Rusov.

Dunaj, dne 27. oktobra opoldne.

Generalni štab uradno razglasi:

Položaj v srednji Galiciji je neizpremenjen. Jugozahodno od Ivangoroda se naši korbi bojujejo z brezprimerno vstrajnostjo zoper močnejšega sovražnika. V teh borbah je en sam naš kor ujel 10.000 Rusov.

Tretjina ruskega armadnega zbora v Visli utonila.

Berolin, dne 27. oktobra.

Berolinski list „Deutsche Tageszeitung“ javlja, da je v bojih južno-izhodno od Varšave utonila ena tretjina sibirskega armadnega zbora, ki je bil na begu čez reko Vislo.

„Pridemo kmalu.“

„Nova Reforma“ poroča iz Sanoka (jugozahodno od Przemysla): Ko so Rusi zasedli mesto, je ruski general Chitrow naložil prebivalstvu 10.000 K vojnega davka in zaprl 5 talcev. Še istega dne je mestni župan izročil generalu 13.000 K — vsekakor v ruskih bonih, ki jih je dobilo prebivalstvo od Rusov namesto plačila. To je generala zelo razjezilo ter je grozil, da bo dal mesto obstreljevati. Tedaj se je prikazal nad mestom avstrijski zrakoplov in metal v mesto listke z vsebino: „Pridemo kmalu!“ To je dalo prebivalstvu novega poguma. Nenadoma so Rusi odšli in kmalu nato so prišli v mesto huzarji, ki jih je prebivalstvo vriskaje sprejelo. Meščani so nato izdali vsa ruska skrivališča in neki Sanoščan je z lovsko puško sam ustrelil 9 kozakov. Ko so Rusi izvedeli za to, so hoteli mesto bombardirati z višine Glinicka. A predno so mogli svojo namero izvesti, so dospeli močne avstrijske čete in jih pregnale iz njihovih postojank; mesto Sanok je bilo rešeno.

„Ljubezni“ Rusi.

Iz Sanoka se poroča, da so pripovedovali ruski častniki, ki so bili v Sanoku, da so bili odposlani proti Avstriji le olikani deli ruske armade; proti Avstriji odposlani kozaki so sposobni za salon; „divje“ kozake so pa poslali proti Prusom.

Nemško-rusko bojišče.

Maribor, dne 28. oktobra.

Na izhodno-prusko-rusko bojišču prodirajo nemške čete proti reki Njemen in proti mestu Avgustovo kakor tudi proti Osowiecam. Prodiranje Nemcev v tej smeri ogroža važno železniško progo Varšava-Bjelostok, ki je glavna železniška proga za dovoz potrebnih za glavno rusko armado, ki se nahaja ob srednjem toku reke Visle. Vsled prodiranja Nemcev v izhodni Prusiji so morali Rusi oslabiti svojo armado med Varšavo in Ivangorodom za 300.000 mož, katere so odposlali proti prodirajočim nemškim četam, vrhu tega so pa se morali pritegniti novih ojačenj iz vojaškega okraja Wilna, ki so bila namenjena za rusko armado, ki se nahaja med Varšavo in Ivangorodom. Prodiranje Nemcev iz izhodne Prusije v Rusijo je zelo razbremenilo avstrijsko-nemško armado ob Visli.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 28. oktobra.

V veliki borbi na Francoskem sta dve točki, kjer se sedaj vrše posebno ljuti boji, in sicer v okolici Verduna, kjer Nemci počasi, toda stalno prodirajo in na severnem nemškem krilu ob francosko-belgijski morski obali. Pred Verdun so spravili Nemci veliko število onih velikanskih oblegovalnih topov in avstrijskih motornih baterij, ki so tako uspešno obstreljevale in v tako kratkem času užgale vse belgijske in severno-francoske trdnjave. Padeč Verdun bi bil za Nemce velika pridobitev, ker bi bila na tej strani predrti francoska bojna črta.

Tudi na severnem nemškem krilu ob francosko-belgijski morski obali se vrše izredno trdovratni boji, v katere so posegle tudi angleške vojne ladje. Francosko-angleške čete so srđito in vstrajno branile Nemcem prehod čez zaliv Yser-Iper, vendar se je Nemcem posrečilo, priti čez ta zaliv, od koder sedaj prodirajo uspešno proti Dünkirchenu in Calaisu. Če se posreči Nemcem, zavzeti Dünkirchen, Calais in Boulogne, bi bil prevoz angleških čet na Francosko zelo otežkočen, da, skoraj onemogočen, in tudi za Anglijo samo bi bila velika nevarnost, ako bi se Nemci utrdili ob morski obali Dünkirchen-Calais-Boulogne. Zato navdaja prodiranje Nemcev proti Calaisu Angleže z velikim strahom. Na črti Calais-Lille se pričakuje velika bitka. Na ostali bojni črti ni nobenih bistvenih sprememb.

Boji za Calais.

Rotterdam, dne 26. oktobra.

Boji med Ostendom in Niuportom se od obeh strani bijejo z največjo strastjo. Nemcem se gre, da pridejo v Calais, kjer nastavijo svoje topove proti angleškemu brodogradu in ozemlju. Angleži, podpirani od Belgičev in Francozov, pa se bojijo, da obdržijo svojo dosedanjjo, le malo omejeno moč na morju. Ob Yseri Nemci vidno prodirajo. Med Ostendom in Niuportom pa so zelo spretno in dobro zavarovano razpostavili svoje težke baterije, ki so neprenehoma metale ogenj na angleške vojne ladje. Angleško brodogradje se radi plitvega morja ne more tako približati obali, da bi moglo dovolj krepko odgovarjati nemškim topovom. Od treh angleških torpednih čolnov z majhnim pogrezom se je večeraj prikazal le eden, iz česar se sklepa, da sta druga dva poškodovana. Imajo pa tudi precejšnje topove, ki ne morejo Nemcem prizadeti občutne škode. Južno od Dixmuidena se francosko-angleške čete polagoma umikajo. Prebivalstvo beži v Calais.

Francozi izgubili že 21 generalov.

Francozi so izgubili v tej vojski nenavadno veliko višjih častnikov. Njih listi poročajo, da je doslej padlo najmanj 21 francoskih generalov, med njimi 4 divizijski poveljniki. Tudi Angleži so, kakor poroča „Daily Mail“, izgubili že več zbornih poveljnikov.

Na morju.

V Jadranskem morju.

Že sredi meseca septembra se je francosko-angleško brodogradje prikazalo pred Kotorom, kojega od časa do časa, kakor nam je znano, obstreljuje. Toda uspeha ni bilo nobenega. Zato so Francozi izkrcali vojaštvo, kojega naloga je bila, da postavi na Lovčenu težko baterijo topov. Zadnji čas so tudi ladje pred Kotorom dobile pomoč, priplule so nove angleške ladje. Z morja in Lovčena se trudijo sedaj Francozi in Angleži, da bi nam vzeli Kotor, a zaman. Pač pa naše brodogradje neprestano vznemirja sovražnika. Pred kratkim je ušla naša mornarica strogemu francosko-angleškemu nadzorstvu ter obstreljevala črnogorska skladišča v Baru. Ko je francosko brodogradje bombardiralo uhod v kotorski zaliv (Punto d'Ostro), je šel naš podmorski čoln „U 3“ tem sovražnim ladjam nasproti. Ko so ga Francozi od daleč opazili, so odpluli z največjo hitrostjo daleč na morje. Streljali so močno nazaj, a brez uspeha. Naš podmorski čoln se jim je skrčil pod vodo. V Herceg Novi (ob vходу v kotorski zaliv) pa je zadnje soboto, dne 24. t. m. naredila ena naših torpedovk sovražnemu brodogradju enak strah. Iz Herceg Novoga se namreč poroča: V soboto zjutraj smo slišali v daljavi močno gromenje, kar je pomenilo, da je francosko brodogradje blizu. Končno je bilo opaziti na morju mnogo ladij, ki so se pomikale proti trdnjavam ob vrodu v Boki. Iz neposredne bližine so pričele z vso silo streljati na neko našo torpedovko, ki je bila zunaj, in na trdnjavo Punto d'Orso, ali vse brez uspeha. Ustrelili so večkrat iz daljave od 8-10 km. Ljudstvo se je zbralo in opazovalo s težkim srcem usodo torpedovke, okoli katere se je radi padanja granat vzdigovalo morje 10 m visoko. Vsak je bil vesel, ko se je torpedovka srečno vrnila v luko.

Kolera.

Zdravstveni oddelek notranjega ministrstva objavlja, da je od 20.-26. oktobra obolelo za kolero v Avstriji 189 oseb, in sicer: v Galiciji 125, v Šleziji 21, na Moravskem 19, na Češkem 8, na Dunaju 2, na Nižnjem Avstrijskem 6, v Gradcu 1 in na Koroškem 7 oseb.

Na Koroškem so se pojavili zadnje dni 3 slučajni kolere v St. Andražu v Labudski dolini in 5 slučajev v Wolfsbergu. Šest oseb je že umrlo za kolero. Na sumljivih znakih kolere je dne 27. oktobra zopet obolelo v Wolfsbergu 5 in v St. Andražu 2 oseb. Najprej se je pojavila kolera dne 7. oktobra v Wolfsbergu, in sicer pri rusinskih beguncih iz Galicije. Za kolero so sploh oboleli samo tujci, ki so nastanjeni v barakah zunaj trga Wolfsberg in St. Andraž. Oblasti so odredile stroge varnostne odredbe, tako, da domače prebivalstvo sploh ne pride v dotiko z rusinskimi begunci.

Razne novice.

Duhovniške vesti. Nastavljen je kot mestni kaplan v Ormožu č. g. o. Valerian Učar, duhovnik nemškega viteškega reda v Ljubljani. — Kot vojni kurati so še upoklicani č. gg.: Václav Jastrobnik, kaplan v Loki pri Zidanem Mostu; Franc Zagoršak, kaplan na Ptujski gori in Peter Jurak, kaplan na Ljubnem. — Č. gosp. Anton Postružnik, kaplan pri Mali Nedelji, je stopil radi živčne bolezni v začasni pokoj. Kaplanjsko mesto pri Mali Nedelji ostane začasno prosto.

*** Častni občan.** Občina Grušovje je imenovala č. g. Karola Kumer, župnika na Prihovi, za častnega občana. Ljudstvo spoštuje svoje duhovnike.

*** Izpred deželnoobrambnega sodišča.** Poroča se nam iz Gradca, da se obravnava zoper č. g. Fr. Muršiča, župnika v Framu, ki je bila določena za dne 30. t. m., preloži, ker je zagovornik g. dr. Vl. Pegan sodišču predložil več razbremenilnega gradiva.

Pobožnost za srečen izid vojske se je vršila v nedeljo, dne 25. oktobra t. l. od 4. do 6. ure popoldne v mariborski stolnici. Po molitvi svetega rožnega venca in po lavretanskih litanijah so premisljivi gospod knezoškof v ganljivi pridigi na podlagi zgodbe, ki nam jih pripovedujeta obe Makabejski knjigi, v obilnem številu zbranim vernikom dali čisto primerne nauke in opomine. Kakor so nekdanji trije čudoviti mladeniči zabranili škrunitev jeruzalemskega templja po Helijodoru, odposlancu brezbožnega sirskega kralja Antioha, enako bodo nam v teh vojnih časih v pomoč vera, kakor jo je pokazal starček Eleazar in so jo pokazali sedmeri Makabejski bratje po svojem groznem mučeništvu, potem trdno upanje in požrtvovalna ljubezen do Boga. In kakor je pet nebeških jezdecov vodilo judovske čete v zmago, tako bo nam pripomoglo do zmage zaupanje na Boga, nadalje vdanost v voljo božjo, duh spokornosti, ljubezen do bližnjega, katere čednosti je v izredni meri dejanski kazal hrabri Juda Makabejec, zlasti pa goreča in stanožitna molitev. — Pridiga je gotovo vse pričujoče potrdila v dobrem ter jih je napotila z močjo za zveličavno prenašanje nadlog sedanjega časa. — Po pobožnosti se je, kakor že večkrat poprej, zbral močen oddelek vojaštva na stolnem trgu, da odrine v boj. Po povelju „k molitvi!“ in med primernim sviranjem godbe so premisljeni Nadpastir raz okno knezoškofijske palače blagoslovili odhajajoče vojsčake, ki so blagoslov pobožno sprejeli kot poročstvo božjega varstva za čas, ko bodo bivali na bojišču. Enako se je zgodilo pri odhodu drugega vojaškega oddelka okoli tretje ure po polnoči.

*** Vojni kurat prof. Kociper** je poslal ravnatelju g. Zidanškemu dopisnico z dne 18. oktobra, ki se glasi: Danes je nedelja. Že teden dni smo v bitki. Tri dni smo v nekem majhnem mestecu. Ruske granate in šrapneli nas neprenehoma vznemirjajo; bitka je noč in dan, grozno; mislim, da se mora tukaj odločiti naša usoda. Zaupajmo na božjo pomoč. Od 1. oktobra do danes nisem mogel maševati. Danes grem tukaj v poljsko cerkev maševat in pred oltarjem najdem č. g. Tajeka. Po sv. maši sva govorila. Spoznal me ni, ker imam že „lepo“ brado. Povprašal me je, če kaj izvem iz Maribora. Iskrene pozdrave vsem č. gospodom! — Kociper.

*** Vojaški kurat, č. g. Fr. Zagoršak**, piše svojemu prijatelju iz Galicije: Predragi! Ker ni prav nobenega upanja, da se kmalu vrnem, hočem ti pisati nekaj vrstic. Hvala za pismo. Me je neizmerno razveselilo, ker je bilo prvo, ki sem ga dobil, od kar sem šel iz Gradca. Jaz sem pisal večkrat, a kakor so pri nas pač razmere, pride le vsaka deseta reč v roke naslovljenca. Kakor vidiš, se godi meni boljše ko pa tebi, ker imam še pismen papir in mi ni treba biti vedno doma kakor tebi, ampak roman od mesta do mesta, od kraja do kraja. Sedaj n. pr. smo že v krajih, ki so jih Rusi zapustili ter se umaknili nazaj. — Sploh ti danes lahko poročam veselejšo reč kakor so bile doslej, ker se sovražnik v resnici umika z velikanskimi izgubami in je že blizu meje. Mi potujemo že več dni po krajih, kjer je bil poprej sovražnik. Navdušenje je veliko. Čisto kaj drugega je vreme. Dne 29. septembra je tukaj že padal sneg. Skoraj vsak dan dežuje in sneži ali pa je mrzel veter, o katerem mi niti pojma nimamo doma na Spodnjem Štajerskem. In v takem vremenu se peljemo na vozovih vedno naprej. To ti je zabava! Pa kljub temu smo še dobre volje in še nismo izgubili poguma. Danes n. pr., ko ti to pišem, že sreži ves dan in je snežilo vso noč. Gore so vse v snegu. Vreme je strašno! Ubogi ljudje in živina. Kako dolgo bode vse to trajalo, ve sam Bog! Upajmo, da ne več dolgo! In kedaj se vidimo? Morda še-le v spomladi. Pisal bi ti prav rad